

УТВЪРДИЛ:

ДЕКАН:

(проф. д-р Божидар Ангелов)

КОНСПЕКТ

За кандидатдокторантски изпит по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по (методика на обучението по български език и литература в началните класове)

1. Характеристика на учебния предмет “ Български език и литература” в началния етап на основното образование – Държавни образователни изисквания, учебни програми.
2. Понятие за начална грамотност и изисквания при подбора на методите за ограмотяване. Съвременен вариант на звуковия аналитико-синтетичен метод. Алтернативни методи за обучение в начална грамотност.
3. Психологически основи на обучението по начално четене и писане.
4. Характеристика на системата на обучение по четене и писане и учебната документация за обучение в начална грамотност.
5. Съвременните уроци по начална грамотност.
6. Обучението по писане и краснопис в началното училище.
7. Теоретични основи и характеристика на съвременното литературно обучение в началните класове.

8. Обучението по четене и литературното развитие на учениците в начална училищна възраст. Алтернативни подходи.

9. Характеристика на работата с текста на художественото произведение. Съвременният урок по четене (литература).

10. Специфика в изучаването на отделните литературни жанрове в началните класове.

11. Извънкласното четене в началните класове и формиране основите на читателската дейност у учениците от начална училищна възраст.

12. Характеристика на съвременното езиково обучение.

13. Процес на формиране на граматически понятия и изграждане на лингвистично отношение у детето към езика. Съвременният урок в езиковото обучение.

14. Система на обучението по правопис, правоговор и пунктуация.

15. Теоретично основи на обучението по развитие на речта.

16. Равнища на работа за развитие на речта.

17. Обучението по преразказ в началното училище.

18. Обучението по съчинение в началното училище.

Основна литература:

1. **Аникин, В. П.** Русская народная сказка. М., 1977
2. **Атанасов, Ж.** Българската народна педагогика. С., 1986
3. **Арnaudов М.** Българските народни приказки. Опит за класификация. Сб. ПУ, XXI, 1905.
4. **Богданов, В.** Литература, художествен текст и произведение. В: Общуване с текста. С., 1992
5. **Борисова, Т.** Изучаване на битовите приказки и разкази в единство с жанровата им специфика от учениците в III клас. Год. На СУ, ФНПП, т. 81, 1988
6. **Борисова, Т.** Ролята на читанките за създаване на интерес към художествената литература. – Начално образование, кн. 5, 1981
7. **Борисова, Т.** За работата върху свързаната реч на учениците от I до IV клас. – Начално образование, кн. 3, 1992
8. **Борисова, Т.** Българската народна приказка и възпитанието на детето. – Начално образование, кн. 4, 1994
9. **Борисова, Т.** Проблеми на литературното обучение и работата по развитие на речта в началната училищна степен. С., 1997
10. **Борисова, Т.** и др. Книга за учителя по български език и литература за първи клас. Булвест 2000, 2002
11. **Борисова, Т.** и др. Книга за учителя по български език и литература за втори клас. Булвест 2000, 2003
12. **Борисова, Т.** и др. Книга за учителя по български език и литература за трети клас. Булвест 2000, 2004
13. **Борисова, Т.** и др. Книга за учителя по български език и литература за четвърти клас. Булвест 2000, 2005
14. **Борисова, Т, А. Георгиева.** Националната проверка по български език и литература в края на 4. клас в светлината на Държавните образователни изисквания//Годишник на СУ за 2007 г. под печат
15. **Борисова, Т.** Външно оценяване на резултатите от обучението по български език и литература в края на IV клас (2006-2007 г. и 2007-2008 г.) – С. Начално образование, кн. 4, 2008, с. 1-12
16. **Борисова, Т.** Специфика на обучението по извънкласно четене в началното училище// Начално образование, № 6-7, с. 25-29, 1997

17. **Виготски, Л. С.** Въображение и творчество на детето. С., 1982
18. **Виготски, Л. С.** Психология искусства. М., 1968
19. Възприемане на литературното произведение. под ред. на Т. Чакъров. С., 1977
20. **Гантя, И. С.** Формирование основ самообразования при обучения младших школьников. Кишинев, 1983
21. **Георгиева А.** Теоретико-приложни аспекти на обучението по български език и литература в 1. – 4. клас. С., 2008
22. **Георгиева, А.** Тенденции и насоки за оптимизиране на обучението по извънкласно четене. – С., Начално образование, № 2, 2010, с. 42-50
23. **Георгиева, А.** Влияние на ранното чуждоезиково обучение върху обучението по роден език. – С., Начално образование, № 4, 2009, с. 31-36
24. **Георгиева, А.** Оценяване на резултатите от обучението по български език и литература в началното училище (съпоставителен анализ). – С., Начално образование, 2008, №4, с. 13-22.
25. **Георгиева, М.** Обучението по български език в условия на билингвизъм. Шумен, 2004
26. **Георгиева, М. , Р. Йовева, Ст. Здравкова.** Обучението по български език и литература в началното училище. – Шумен: УИ „Еп. К. Преславски”, 2005, - 215с.
27. **Гвоздев, А. Н.** Вопрос, изучения детской речи. М., 1961
28. **Глинская, Е. Л.** Чтение лирических стихотворений. М., 1971
29. **Димитрова, С.** Текст и подтекст. С., 1984
30. **Динеков, П.** Битови приказки и анекдоти. В: Българско народно творчество, т. 10. С., 1963
31. Държавни образователни изисквания за учебното съдържание.- София: Начално образование, № 4, 2000, с.49-53; <http://www.minedu.government.bg> - наредби
32. **Жабицкая Л.** Восприятие художественной литературы, и личность. Кишинев, 1974
33. **Желева, Д. и др.** Извънкласното четене в начален курс. С., 1972
34. **Жинкин, Н. И.** Механизмы речи. М., 1958
35. **Завадская Т. Ф.** Методика выразительного чтения. М., 1977
36. **Здравкова, Ст., Т. Борисова, Н. Чимева.** Методика на обучението по родна реч в началните класове. Бл., 1994
37. **Здравкова, Ст.** Методика на обучението по български език в началното училище. Пл., 1995

38. **Здравкова, Ст.**, Т. Борисова и др. Методика. Основни въпроси на обучението по български език и литература в началното училище. Бл., 1998

39. **Здравкова, Ст.** Методика на обучението по български език в началните класове – София: УИ „Св. Кл. Охридски”, 1998

40. **Здравкова, Ст.** Начални стъпки в четенето, В. Търново 2009 (монография)

41. **Здравкова, Ст.** Ограмотяване на децата в условия на билингвизъм - Начално образование, 2004, № 3

42. **Здравкова, Ст.** Учебниците за началните класове – очаквания, реформи, деформации. В: Обучение и възпитание в началните училища, детските градини и специалните училищни заведения – С., 2004

43. **Здравкова, Ст.** Модернизация на началното образование. - Начално образование, 2008, № 6

44. **Здравкова, Ст.** Оценяване постиженията по начална грамотност (четене и писане). - Начално образование, 2009, № 6

45. **Иванова, Н.** Подходът на учителя към художествения текст и литературното развитие на учениците в I–IV клас (методика на литературното образование в 1.–4. клас) – София:: Гей-Либрис, 2003. -254с.

46. **Иванова, Н.** Възприемане на литературните произведения от учениците в I – III клас. С., 1988

47. **Иванова, Н.** Изучаване на литературните жанрове в началните класове. С., 1992

48. **Иванова, Н., К. Митракиева.** Урокът по литература в началните класове. С., 1993

49. **Йотова, М.** Децата, книгите и училището. С., 1983

50. **Колева, В.** Помагало по методика на обучението по български език и литература (четене) в 1. – 4. клас. Шумен, 1994

51. **Колева, В., Д. Йорданова, М. Мандева,** Методика на обучението по български език и литература (четене) I – IV клас. – В. Търново: УИ “Св. св. Кирил и Методий”, 2000. - 140 с.

52. **Котова, И., Т. Владимирова.** Анализ на детската реч в предучилищна възраст. С., 1970

53. **Кючуков, Хр.** Методика на обучението по български език в началните класове в условията на билингвизъм. – С., Просвета, 2004, - 158 с.

54. **Ладыженская. Т. А.** Речь, речь, речь. М., 1990

55. **Ладыженская. Т. А.** Система работы по развитию связной речи учащихся. М., 1975

56. **Ладыженская. Т. А.** Система на обучението по съчинение. С., 1971

57. **Леонтиев, А. А.** Язык, речь, речевая действительность. М., 1969

58. **Львов, М. Р.** Речь младших школьников и пути ее развития. М., 1979

59. **Львов, М. Р.** Методика развитие речи младших школьников. М. 1985
60. **Львов, М. Р., Т. Г. Рамзаева, Н. Н. Светловская.** Методика обучения русскому языку в начальных классах. М., 1987
61. **Манова, А., Т. Борисова и др.** Общи форми на обучение в началните класове. С., 1994
62. **Молдавская, Н. Д.** Литературното развитие на учениците в процеса на обучението. С., 1978
63. **Мирчева, И.** Причини за дистанцирането на малкия читател от детската литература. – Начално образование, кн. 3, 1990
64. **Неделчев, Г.** Възприемане на битовите приказки в I–III клас. С., 1976
65. **Оморокова, М., Д. Желева.** Художественото произведение в началното училище. С., 1969
66. **Парпулова, Л.** Българските вълшебни приказки. С., 1978
67. **Пенчев, П., М. Иванова.** Преразказът в езиковото обучение на учениците от началните класове. С., 1987
68. **Проп, Вл. Я.** Морфология сказки. М., 1969
69. Проблеми на литературното обучение. Съст. Л. Георгиев, Ч. Стефанов. С., 1978
70. Развитие творческой активности школьников в процессе преподавания литературы. Под. ред. М. Г. Качурина, З. Я. Рез, Н. А. Станчек. Ленинград, 1978
71. **Рамзаева, Т. Г. И др.** Методика обучения русскому языку в начальных классах. М., 1979
72. **Рез, З. Я.** Изучения лирики в школе. Ленинград, 1968
73. **Родари, Дж.** Граматика на фантазията. С., 1981
74. **Рожина, Л. Н.** Психология восприятия литературного героя школьниками. М., 1977
75. **Романовская, З. И.** Чтение и развитие младших школьников. М., 1982
76. **Русев, П.** За възприемане на художествените произведения. Психология на художественото възпитание. С., 1968
77. **Светловска, Н. Н.** Методика внекласного чтения. М., 1977
78. **Стефанова, М.** Развитие на комуникативните способности на учениците. Начално образование, кн. 6, 1991
79. Съвременни проблеми на обучението по роден език. Под ред. на Р. Новачкова. С., 1975
80. **Танкова, Р., Т. Власева.** Обучението по български език и литература в началното училище. Проблеми и перспективи. – Пловдив, Макрос 2000, 1997, - 240с.

81. Учебна програма по български език и литература за I клас. // Аз-Буки, 4, 2002,
82. Учебна програма по български език и литература за II клас. // Аз-буки, 6, 2002
83. Учебна програма по български език и литература за III клас. // Аз-буки, 19, 2003
84. Учебна програма по български език и литература за IV клас. // Аз-буки, 22, 2003
85. **Христозова, Г.** Учебната задача по български език. – Бургас, ИК „Т. Калоянов“, 2003, -

168с